

Népdalfeldolgozások

– Ajánló jegyzék a többszólamúság kezdetén álló éneklő csoportok részére –

A jegyzék gyorsan tanulható, nagyon könnyűnek ítélt és bizonyult magyar népdalfeldolgozásokat tartalmaz. Külön jelöljük („Kk”) a könnyűek között is a legkönnyebbeket; ezek vagy két-, háromszólamú, vagy rendkívül egyszerű szerkezetű négy szólamú kompozíciók. A művek egy része üzleti forgalomban pillanatnyilag nem kapható; *beszerzésükben – megkeresésre – szívesen segít a KÖTA Paraszt-énekkari Bizottsága* (Budapest, V., Vörösmarty tér 1.).

Mint általában az ajánló jegyzékek, teljességre ez az összeállítás sem törekedhetett; az újabban született, nehezebben fellelhető régi kiadású, illetve kéziratos partitúrák idevágó listájával feltétlenül kiegészítjük a későbbiekben. Reméljük, összeállításunk a műválasztás gondjait eredményesen könnyíti majd.

Balázs Árpád

Rövidítések: Nk = nőikar Fk = férfikar Kk = legkönnyebb

E g y n e m ű k a r o k

Balázs Árpád: Hevesi képek	(Nk)
Bárdos Lajos: Falu végén	(Nk v Fk)
Bárdos Lajos: Jókedvű dallamok	(Fk)
Békefi Antal: Borzavári Nóták	(Nk)
Gárdonyi Zoltán: Zimezum	(Nk v Fk)
Hajdú Mibály: Négy katonanóta	(Fk)
Hajdú Mibály: Négy népdal női karra	(Nk)
Karai József: Estéli nótázás	(Nk)
Maros Rudolf: Háros felől	(Nk v Fk) – (Kk)
Péter József: Kismadár – Virágszál	(Nk)
Péter József: 165 kánon (– a gyűjteményben számos, jól használható népdal-kánon is található)	(Nk v Fk)
Pödör Béla: Magyar huszár	(Fk)
Sugár Rezső: Négy népdal	(Nk v Fk)
Szabó Ferenc: Három népdal	(Nk v Fk)
Vaszy Viktor: Három somogyi nóta	(Fk)
Vavrincez Béla: Széles a Balaton	(Nk v Fk) – (Kk)
Vásárbelyi Zoltán: Kossuth verbunkja	(Fk)
Vásárbelyi Zoltán: Magyar népdalok (– unisono, kánonok, quodlibetek)	(Nk v Fk) – (Kk)
Vásárbelyi Zoltán: Tavaszi szél	(Nk v Fk) – (Kk)
Veress Sándor: Tiszán innen, Dunán túl	(Fk) – (Kk)
Veress Sándor: Két moldvai csángó magyar népdal	(Fk) – (Kk)

V e g y e s k a r o k

<i>Ádám Jenő</i> : Népdalkórusok	
<i>Balázs Árpád</i> : Borúra derű	(Kk)
<i>Balázs Árpád</i> : Két tiszavidéki népdal	(Kk)
<i>Balázs Árpád</i> : Sej, búza, búza	
<i>Balázs Árpád</i> : Szekszárdi pincenóták	
<i>Bárdos Lajos</i> : Bodonyi Kossuth-dal	(Kk)
<i>Bárdos Lajos</i> : Fűvöm az éneket	(Kk)
<i>Bárdos Lajos</i> : Három kis vegyeskar	(Kk)
<i>Bárdos Lajos</i> : Hét kurta kórus	(Kk)
<i>Bárdos Lajos</i> : Két bogojai táncdal	
<i>Bárdos Lajos</i> : Táncol a rózsám	
<i>Bárdos Lajos</i> : Tiszai dallamok	(Kk)
<i>Békefi Antal</i> : Ludadi nóták	
<i>Csenki Imre</i> : Négy vidám népdal	
<i>Fasang Árpád</i> : Hej, kendermag	(Kk)
<i>Farkas Ferenc</i> : Baranyai lakodalmas	(Kk)
<i>Gárdonyi Zoltán</i> : Sárgul már a fügefa levele	
<i>Gárdonyi Zoltán</i> : Zimezum	(Kk)
<i>Gárdonyi Zoltán</i> : Három ikervári népdal	
<i>Hajdu Mihály</i> : Két út van előttem	(Kk)
<i>Halmos László</i> : Barna kislány megy a kütra	(Kk)
<i>Halmos László</i> : Keresztúri nádas berek	(Kk)
<i>Halmos László</i> : Négy Győr megyei népdal	
<i>Harmat Artur</i> : Pusztafalusi lakodalmas	
<i>Horváth Kis László</i> : Deres a rozsmaring	
<i>Jandek Gusztáv</i> : Megkötöm lovamat	
<i>Járdányi Pál</i> : A bújdosó madár	
<i>Járdányi Pál</i> : Barna kislány szoknyája	
<i>Karai József</i> : Vidám nóta	
<i>Kiss Lajos</i> : Két népdal	(Kk)
<i>Ligeti György</i> : Inaktelki nóták	
<i>Lisznyai Gábor</i> : Öt magyar népdal	
<i>Maros Rudolf</i> : Három kurta kórus	
<i>Maros Rudolf</i> : Háros felől	(Kk)
<i>Maróthy János</i> : Farkas Ilka bősoknyája	(Kk)
<i>Péter József</i> : Csillagos dalok	
<i>Pödör Béla</i> : Két népdal	
<i>Pödör Béla</i> : Mikor kedves Laci bátyám	
<i>Súlyok Imre</i> : Ha én tiszta patak volnék	(Kk)
<i>Székely Endre</i> : Két népdal	
<i>Tornyos György</i> : Jászkunsági gyerek vagyok	
<i>Tornyos György</i> : Két ujja van a ködmönnek	
<i>Vass Lajos</i> : Szüreti rigmusok	(Kk)
<i>Vass Lajos</i> : Kertem alját Tisza vize locsolja	(Kk)
<i>Vass Lajos</i> : Két cigándi lakodalmas	
<i>Vavrinecz Béla</i> : Széles a Balaton	(Kk)

Köszöntjük az Olvasót!

A számtalan gyűjtőtalálkozón, honismereti konferencián, tanfolyamon hangoztatott sürgető kívánság, hogy a honismereti mozgalomnak legyen sürbben és rendszeresen megjelenő sajtóorgánuma, végre megvalósul. Örömmel jelentjük be, hogy mozgalmunk támogató intézményei (a *Hazafias Népfront*, a *Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség*, a *Szakszervezetek Országos Tanácsa*, az *Országos Termelőszövetkezeti Tanács*, a *Tudományos Ismeretterjesztő Társulat* és a *Népművelési Intézet*) az 1971. évi jubiláris honismereti konferencia egyöntetű ajánlásának megfelelően összefogtak, s megteremtették a régenvárt tájékoztató, a HONISMERETI HÍRADÓ megindításának feltételeit.

A HONISMERETI HÍRADÓRA fontos szerep vár mozgalmunk további fejlődésének előmozdításában. Bár az országszerte lendületesen folyó honismereti tevékenység igazán megérdemli a mozgalom nevet (hiszen nagy számban vannak lelkes és tevékeny munkásai, új és új kezdeményezései, követésre érdemes módszertani újításai), mégis eredményei – mozgalmunk sajátos többközpontúságának és decentralizáltságának folyományaként – csak késve jutnak el az ország egész területén szétszórott honismereti műhelyekbe. Mint egy falat kenyérré az éhezőnek, olyan szüksége van ezért mozgalmunknak egy olyan központi sajtóorgánumra, amely a mozgalom állandó fejlődésével lépést tartva, mintegy „hírügynöksége”, „tájékoztató központja”, végső soron összefogója lehet a honismereti munkának.

A HONISMERETI HÍRADÓ ezt a fontos szerepet országszerte rendelkezésre álló, de még megszerzésre váró helyi tudósító gárdája segítségével kívánja betölteni. Számítva egyrészt a honismereti munka területi felelőseinek rendszeres tudósítói tevékenységére, másrészt valamennyi honismereti műhely legjobb pennaforogatóinak aktivitására. Bizunk benne, hogy a mozgalmunk ügyét szívükön viselő honismereti munkások élni fognak ezzel a számtalanszor sürgetett, s most kellő erőfeszítéssel megvalósítható lehetőséggel, s így a HONISMERETI HÍRADÓ hasábjain az egész mozgalom előtt idejében ismertté lesznek az országszerte lezajló, figyelemre méltó helyi események, közkinccsé válnak a bontakozó életképes tervek, közérdekű elgondolások. Ilyenformán a HONISMERETI HÍRADÓ az ország különböző vidékein készülő helyi krónikák mellett, a mozgalmunk előtt álló újabb évtized erőfeszítéseinek, sikereinek kollektív krónikája is lesz.

Lectori salutem! Köszöntjük az olvasót! – olvashattuk latinul vagy magyarul a deákos világ könyvei „előbeszéd”-cinek címeként. Amikor mi is ezt írtuk jelen szerkesztőségi levelünk fölé, a *lector* (lektor) szó eredeti és mai értelmére egyaránt gondoltunk. Azt szeretnénk ugyanis, ha olvasóink, tudósítóink egyúttal lektorai,

„szakmai ellenőrei” is lennének a HONISMERTI HÍRADÓ írásainak, s ezzel is segítenék, hogy minél jobban betöltsé hivatását.

Fontos feladata lesz a HONISMERETI HÍRADÓ-nak, hogy bibliográfiai és szemle rovatában számba vegye, ismertesse, s lehetőség szerint hozzáférhetővé tegye az országszerte örvendetesen szaporodó, de – sajnos – szélesebb körben alig ismert honismereti kiadványokat, a szűkebb-tágabb közösségek és területi egységek számára kidolgozott, sokszorosított segédleteket, figyelemre méltó sajtó-megnyilatkozásokat.¹ A napisajtóban és a vidéki folyóiratokban – jól tudjuk – szépszájú közlemény foglalkozik a honismereti munkával. „Külső munkatársaink” remélt kollektív tevékenysége révén mód nyílik majd ezek számba vételére, – hogy úgy mondjuk – a HONISMERETI HÍRADÓ „sajtó-, rádió- és televíziós honismereti figyelő-szolgálatának” kialakítására. A nevezetesebb honismereti vonatkozású adások, ismétlődő műsorszámok értékelése, az ezzel kapcsolatos ötletek, javaslatok nyilvánosságra hozatala, úgy hisszük, segíteni fogja a rádió és a tévé illetékes szerkesztőinek munkáját is.

A HONISMERETI HÍRADÓ természetesen alapvető feladatának tekinti a mozgalmunk irányító központjaiban kialakult elgondolások; időszerű feladatok, akciók, tervek, leszűrt tapasztalatok ismertetését is.

Ezzel összefüggő fontos teendő a jubiláris honismereti konferencia ajánlásainak, a mozgalom ott felvetett megoldatlan kérdéseinek állandó napirenden tartása is.

Hasonlóképpen az egyes megyékben (járásokban, városokban) működő *Honismereti (Helytörténeti) Bizottságok* beszámolóinak, terveinek publikálása is: segítve és ösztönözve ezzel a bizottságok oly fontos koordináló tevékenységét, elhárítani igyekezve a „keresztbeszervezés” fel-fel bukkánó veszélyét.

A hagyományos munkaágak (néprajzi gyűjtés, krónikairás, hely- és üzemtörténeti, munkásmozgalmi bűvárkodás, földrajzi név-gyűjtés) mellett különös gondot kíván fordítani a HONISMERETI HÍRADÓ a mozgalmunk életképességét tanúsító, bontakozó új munkaágak (műemlékvédelem, természeti értékek védelme, nemzeti emlékhelyek kultusza, honismereti országjárás, irodalmi hagyományok ápolása stb.) kifejlesztésére, valamint a honismereti munkát időről időre megtermékenyítő, s számára új és új feladatokat hozó nevezetes jubileumok (pl. a közelgő *Dózsa- és Petőfi jubileum*) propagálására.

Hasonlóképpen mindig szívügyünk lesz a mozgalom utánpótlását biztosító ifjúsági munkaterület segítése is.

A HONISMERETI HÍRADÓ ezek mellett fóruma lehet a vitatott kérdések tisztázásának, a honismereti munkát elősegítő javaslatok, igénybejelentések nyilvánosságra hozatalának, a honismeret szempontjából kifogásolható jelenségek tollhegyre vételének is.

Jól tudjuk, hogy a HONISMERETI HÍRADÓ sajátos arculata, hangja, rovatrendszere nem alakulhat ki egy csapásra. Ahhoz is idő kell, míg utólérjük magunkat a feltorlódott események beszámolóinak közlésében. Mindezeket – ismételjük – „külső munkatársaink” segítségével kívánjuk megvalósítani. Éppen ezért kérjük és várjuk a tudósítások, javaslatok és ötletek mielőbbi útbaindítását.²

A HONISMERETI HÍRADÓ
SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA

TARTALOM

HOVÁ RÖPÜL A PÁVA?

Simon István: Megnyitó 5

Vass Lajos: Bevezető 7

Felszólalások 12

(Borbély Tibor — Gulyás József — Huga Mária — dr. Barsi Ernő — Czeglédi Károlyné — Biró Béláné — Széll Jenő — Lengyelji Miklós — Ojella Sándor — Ungár Pál — Kovács István — dr. Kálmánfi Béla — Rissai Pálné — dr. Koós Lajos)

Vass Lajos: Bevezető szavak a népdalműsor előtt 23

Maróti Gyula: Zárzó 24

Töltési Imre: Igéret 26

A TANÁCSKOZÁS UTÁN...

Van már gazdája a népdalmozgatomnak! (Szerk.) 29

Eperjessy Ernő: Felszállott a madár... 30

Barsi Ernő: Röpülj páva-körök Győr—Sopron megyében 36

Morvay Péter: Üdvözöljük a Nótafa-iskolát! 38

ÜTMUTATÓ RÖPÜLJ PÁVA-KÖRÖK SZERVEZÉSÉHEZ ÉS MŰKÖDÉSÉHEZ 41

(Bakonyi Béla — Lajos Árpád — Pataki Sándor — Udvardi Lakos Endre)

DALOLÓ TÁJAK, DALOLÓ NÉP

Népdalrejtvény 54

Olsvai Imre: Két szép páva-dallam 55

A Nótafa-iskola dalaiból (Soltész Rudolf — Séllei Marianna — Nagy Ibolya — Takács Mária) 57

Morvay Péter: „A szegény ember dala” 61

KRÓNIKA

Halász Péter: Balogh Tünde batik-kárpitjainak kiállítása Kiskunfélegyházán 67

A Röpülj páva-körök I. Országos Bemutatója (Szerk.) 68

Daloló palócok (B. I.) 69

Megalakult az érdi Művelődési Ház „Röpülj páva”-köre (Szentés Jánosné) 70

FÜGGELÉK

Népdalfeldolgozások, — ajánló jegyzék (Balázs Árpád) 73

Köszöntjük az Olvasót! (A Honismereti Híradóról. Szerk. Biz.) 75

Jegyzetek: a „Köszöntjük az Olvasót!” c. cikkhez.

1. Addig is, míg sikerül megszervezni (vagy felfedezni) a honismereti kiadványok intézményes összegyűjtését és számontartását, szeretnénk megkapni a szakköröktől, tanácsoktól és más intézményektől az általuk az elmúlt évben kiadott önálló vagy időszakos honismereti kiadványokat és sokszorosított segédleteket. Kérjük, hogy egy-egy „ismertetési példányt” küldjenek be ezekből a HONISMERETI HIRADÓ címére (Bp. V. Belgrád rakpart 24. Hazafias Népfőnt).

2. Kivánatos, hogy a tudósítások, beszámolók beérkezése — lapzártától függetlenül — azon melegében kövesse az eseményeket. Figyelembe kell venni azonban azt is, hogy a nyomdai „átfutási idő”-nek megfelelően általában csak a páratlan hónapok 20. napjáig beérkező kéziratok kerülhetnek be a következő, a páros hónapokban esedékes számokba (a nyári hónapokra tervezett összevont számnak külön, rendhagyó lapzártát állapítunk meg).

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

1894

1895